

IDAs virksomhedsledere: Nye industri 4.0-teknologier vinder frem

Virksomhedslederne har positive forventninger til 2020. Ikke blot forventer flertallet vækst og flere ansatte, men de forventer også større investeringer i nyere teknologier som kunstig intelligens og Internet-of-Things – og de høje forventninger kommer efter en periode, hvor stadig flere virksomheder allerede har investeret i nye teknologier. Det viser en rundspørge blandt de af IDAs medlemmer, der er virksomhedsledere.

Analysen viser, at:

- 74 pct. af virksomhedslederne forventer et højere salg i 2020, og 61 pct. forventer et stigende antal ansatte i 2020. Dog er optimismen en anelse lavere end tidligere år, hvor et par procentpoint flere forventede stigende salg og flere ansatte.
- De høje forventninger gør sig dog ikke gældende i forhold til investeringer i kompetencer og udvikling: under halvdelen af virksomhedslederne forventer et højere budget til hhv. opkvalificering af medarbejdere samt forskning og udvikling i 2020.
- Den største barriere for vækst og udvikling er muligheden for at rekruttere og holde på kvalificerede tekniske og naturligvidenskabelige medarbejdere. Hele 55 pct. peger på dette som en barriere. Omkring en tredjedel peger på krav og regler fra offentlige myndigheder samt manglende tid til at iværksætte og gennemføre vækstplaner. Til gengæld er det kun 7 pct., der peger på skatteniveauet som en barriere for vækst og udvikling.
- Industri 4.0 har fået solidt fodfæste blandt virksomhederne: kun 21 pct. af virksomhederne har ikke investeret i nogle af industri 4.0-teknologierne, mens 45 pct. har investeret i 2-5 teknologier. En tiendedel af virksomhederne har investeret i hele 8-12 teknologier.
- De teknologiske investeringer omfatter både ældre teknologier som cloud, automatiseret dataudveksling og ERP, men også nyere teknologier: 38 pct. har de seneste to år investeret i big data, 24 pct. i 3D-printere og 19 pct. i hhv. kunstig intelligens og machine learning.
- Over en bred kam har flere virksomheder investeret i nye teknologier sammenlignet med to år tidligere: 13 procentpoint flere virksomheder har investeret i cloud-teknologi i 2018-2019 sammenlignet med 2016-2017. Der er også relativt høje spring på 40-50 pct. for nyere teknologier som kunstig intelligens, 3D-printere og big data.
- Over halvdelen af virksomhedslederne forventer at investere inden for cloud-teknologi, automatiseret dataudveksling og elektronisk ressourceplanlægning i 2020. Disse teknologier var også blandt de felter, som virksomhederne prioriterede investeringsmæssigt i perioden 2018-2019.
- Men den helt store højdespringer i forhold til tidligere er Internet of Things-teknologi: hvor 22 pct. havde investeret i IoT-teknologi de seneste to år, svarer næsten dobbelt så mange (40 pct.) at de vil investere i IoT i 2020. På lignende vis står også kunstig intelligens til en relativt høj fremgang fra 19 pct. til 27 pct. – hvilket er en stigning på over 40 pct.
- 65 pct. af virksomhedslederne vurderer, at topledelsen har tilstrækkeligt med digitale kompetencer, mens lidt færre virksomhedsledere (59 pct.) vurderer, at deres medarbejdere har tilstrækkeligt med digitale kompetencer. Der har siden 2017 været en lille stigning i andelen, der svarer, at ledelsen har tilstrækkeligt med digitale kompetencer, men det samme gør sig ikke gældende for medarbejderne.

Ledernes optimisme flader ud

IDAs virksomhedslederne har positive forventninger til 2020. Det viser Tabel 1. Tre fjerdedele af virksomhedslederne (74 pct.) forventer et højere salg i 2020 – og kun 7 pct. forventer et egentligt fald. De positive forventninger slår også igennem i forhold til medarbejderudviklingen, hvor hele 61 pct. forventer et stigende antal ansatte i 2020.

Til gengæld er det under halvdelen af virksomhedslederne, der forventer stigende investeringer i kompetencer, forskning og udvikling: knap 40 pct. forventer hhv. et højere budget til opkvalificering af medarbejdere og et højere budget til forskning og udvikling i 2020.

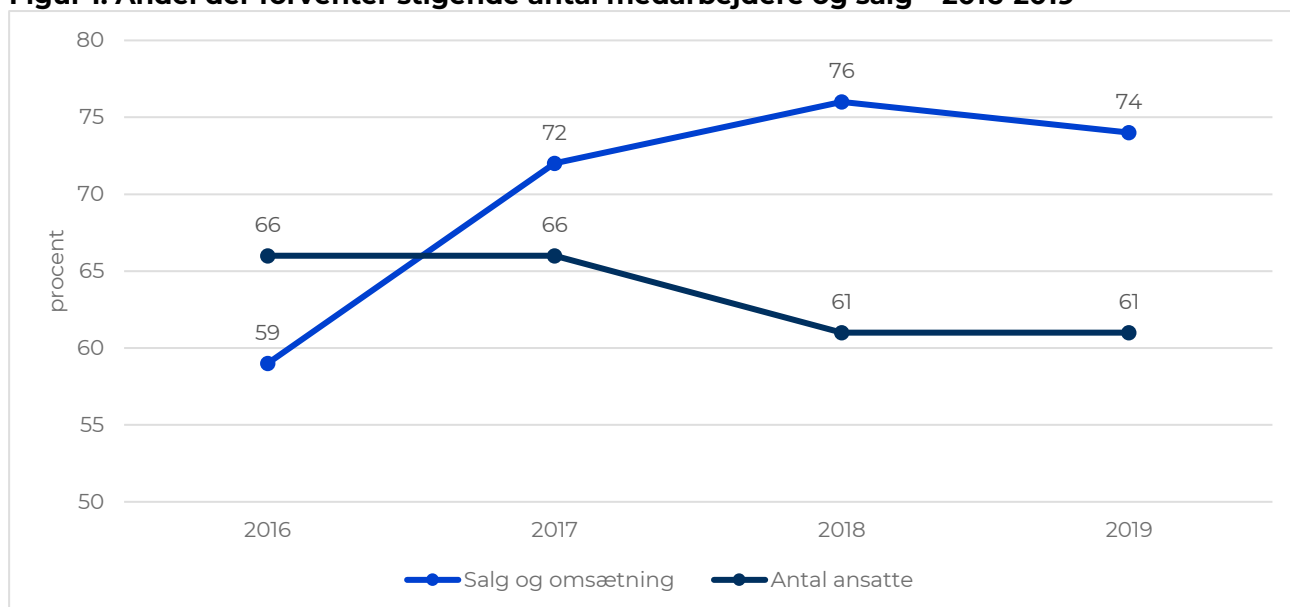
Tabel 1. Virksomhedsledernes forventninger til ...

	Højere end 2019	Ingen ændring	Lavere end 2019 Pct.	Ved ikke	I alt
... virksomhedens salg i 2020?	74	20	7	0,0	101
... antallet af ansatte i løbet af 2020?	61	32	8	0	101
... budget til opkvalificering af medarbejdere	38	61	2	0	101
... budget til forskning og udvikling (R&D) i 2020?	38	50	8	5	101

Kilde: Rundspørge blandt IDAs virksomhedsledere, 2019.

Figur 1 viser udviklingen i virksomhedsledernes forventninger de seneste fire år. Som grafen viser har optimismen blandt virksomhedslederne de seneste par år været falmende: der har været et mindre fald fra 76 pct. til 74 pct. i andelen af virksomhedsledere, der forventer øget salg og omsætning. Ligeledes forholder det sig i forhold til forventningerne til antallet af ansatte: hvor 66 pct. forventede et højere antal ansatte i 2017, er den tilsvarende andel i 2019 en anelse lavere på 61 pct.

Figur 1. Andel der forventer stigende antal medarbejdere og salg – 2016-2019

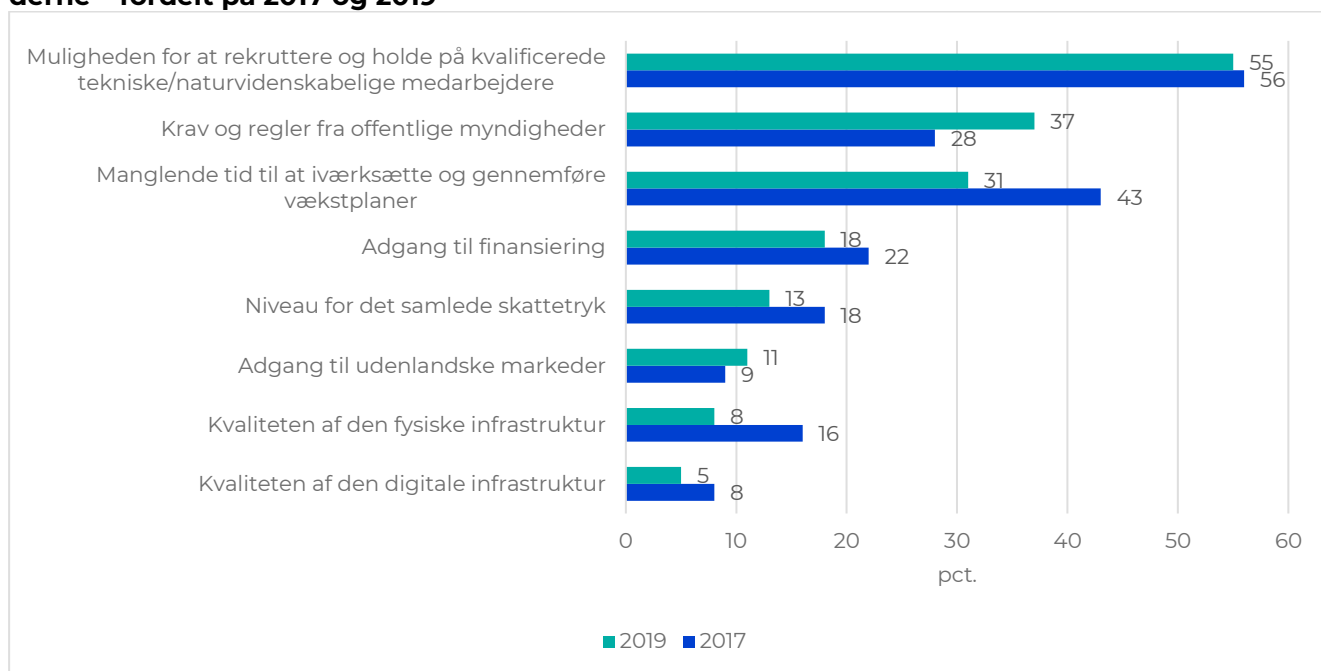

Kilde: Rundspørge blandt IDAs virksomhedsledere, 2017 og 2019.

Rekrutteringsudfordringer er stadig den største vækstbremse

Rundspørgen har afdækket, hvilke barrierer, som virksomhedslederne oplever for vækst og udvikling i deres virksomheder. Svarene fremgår af Figur 2. Over halvdelen (55 pct.) af virksomhedslederne peger på muligheden for at rekruttere og holde på kvalificerede tekniske og naturvidenskabelige medarbejdere som en væsentlig barriere for vækst og udvikling. Godt en tredjedel (37 pct.) peger på krav og regler fra offentlige myndigheder, mens lidt færre (31 pct.) mener, at manglende tid til at iværksætte og gennemføre vækstplaner er en barriere for virksomhedens vækst. Til gengæld er det kun 7 pct., der peger på skatteniveauet som en barriere.

Figur 2. Virksomhedsledernes vurdering af barrierer for vækst og udvikling i virksomhederne – fordelt på 2017 og 2019

Kilde: Rundspørge blandt IDAs virksomhedsledere, 2017 og 2019. Note: Respondenterne har haft mulighed for at vælge flere svar, hvorfor svarene ikke summerer til 100 pct.

Hvis man sammenligner med virksomhedsledernes vurdering for to år siden, fremgår det, at en lang række barrierer for virksomhedernes vækst og udvikling er blevet mindre i den mellemliggende periode: der er relativt betydelige fald i vurderingen af digital og fysisk infrastruktur, skattetryk samt manglende tid til vækstplaner som en barriere. Til gengæld er der et betydeligt hop i andelen, der vurderer krav og regler fra offentlige myndigheder som en barriere – og også adgang til udenlandske markeder er blevet en anelse højere, hvilket bl.a. kan hænge sammen med forhold som Brexit og handelsstriden mellem USA og Kina. Den suverænt største barriere – muligheden for at rekruttere og fastholde medarbejdere – ligger stabilt på et, desværre, højt niveau.

Nye teknologier som cloud, big data og internet-of-things stormer frem

Industri 4.0 har fået solidt fodfæste blandt virksomhederne de seneste to år. Kun 21 pct. af virksomhederne har ikke investeret i nogle af industri 4.0-teknologierne, som rundspørgen afdækker. Knap halvdelen (45 pct.) har investeret i 2-5 teknologier, mens 10 pct. har investeret i 8-12 teknologier.

Tabel 2. Antallet af nye teknologier, som virksomhederne har investeret inden for i 2017-2019

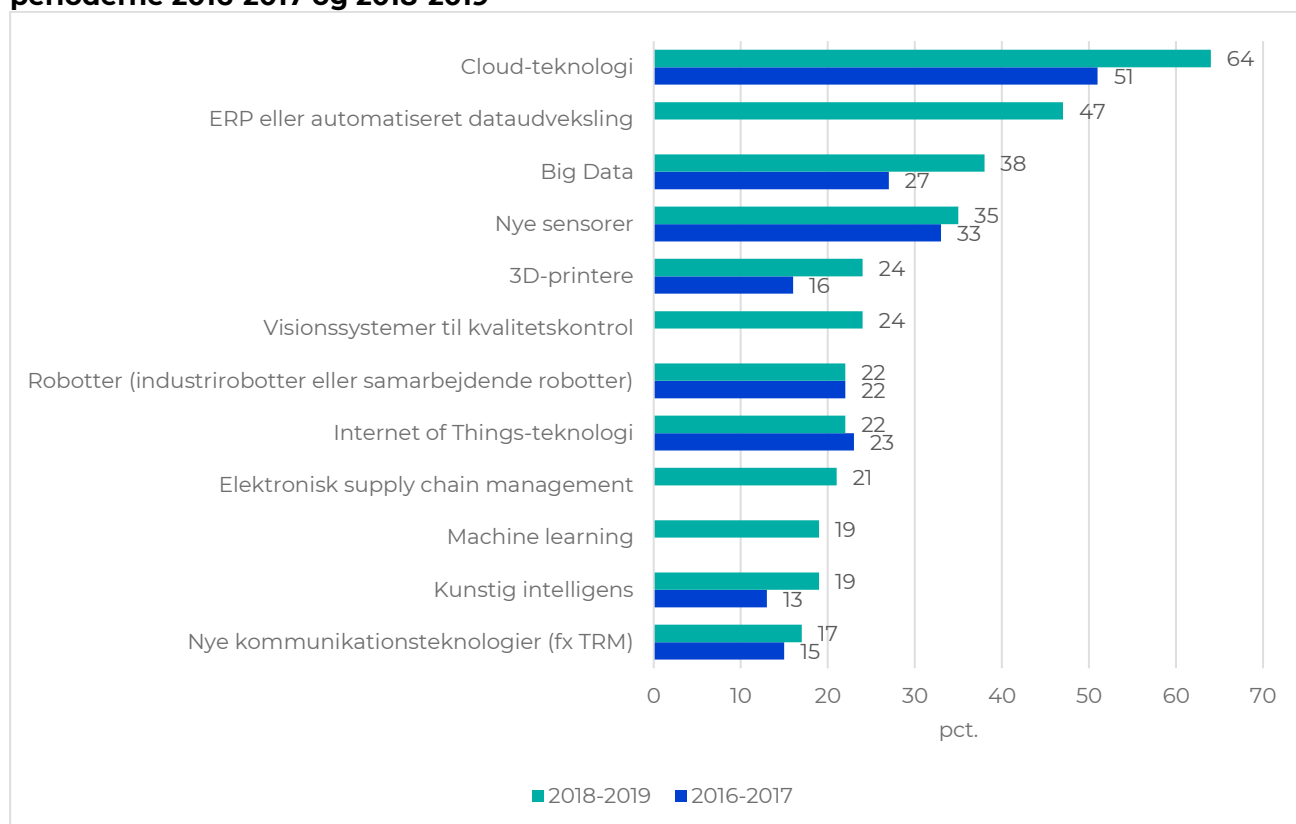
	Antal teknologier, som virksomhederne har investeret i					
	0	1	2-3	4-5	6-7	8-12
Andel i pct. af virksomheder, der har investeret i antallet af teknologier i 2018-2019	21	15	24	21	10	10

Kilde: Rundspørge blandt IDAs virksomhedsledere, 2019. Note: Tallene er afrundede, hvorfor de ikke summerer til 100.

Virksomhedernes teknologiske investeringer omfatter både ældre og nye teknologier. Det viser Figur 3. Knap to tredjedele (64 pct.) har de seneste to år investeret i cloud-teknologi, og 47 pct. har investeret i automatiseret dataudveksling eller elektronisk ressourceplanlægning. Men de teknologiske investeringer omfatter ikke blot ældre teknologier, men også nyere teknologier: 38 pct. har investeret i big data, 24 pct. i 3D-printere og 19 pct. i kunstig intelligens og machine learning.

Hvis man sammenligner de teknologiske investeringer de seneste to år med perioden 2016-2017, fremgår det, hvilke teknologiske områder, der er i særlig vækst blandt virksomhederne. Særligt har cloud-teknologi været i vækst, hvor 13 procentpoint flere virksomheder har investeret sammenlignet med 2016-2017 – og investeringerne i big data har taget et hop på 11 procentpoint fra 27 pct. til 38 pct. Der er også relativt høje spring på 40-50 pct. for nyere teknologier som kunstig intelligens og 3D-printere.

Figur 3. Virksomhedernes teknologiske investeringer de seneste to år i pct. – fordelt på perioderne 2016-2017 og 2018-2019

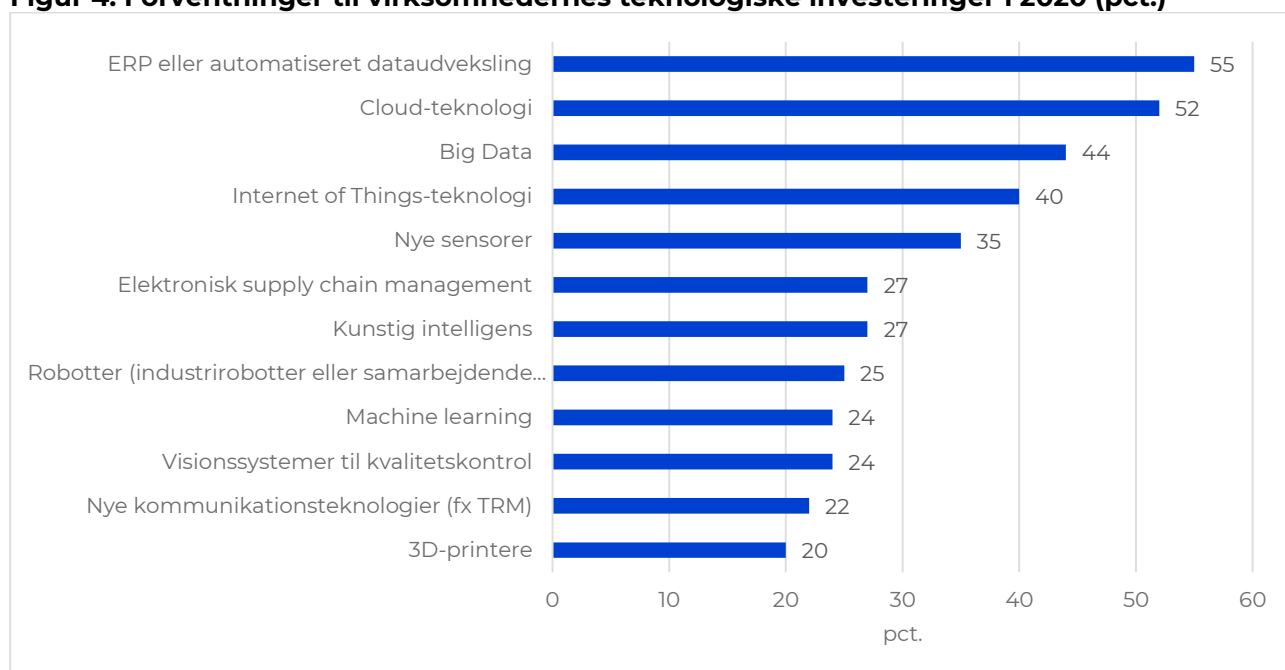

Kilde: Rundspørge blandt IDAs virksomhedsledere, 2017 og 2019. Note: Respondenterne har haft mulighed for at vælge flere svar, hvorfor svarene ikke summerer til 100 pct. På grund af nye svarkategorier siden 2017 er der blanke felter ved nogle svarkategorier.

Figur 4 viser virksomhedsledernes forventninger til, hvilke teknologier, der investeres inden for i 2020. 55 pct. forventer at investere i automatiseret dataudveksling og elektronisk ressourcelægningsplanlægning, mens 52 pct. vil investere i cloud-teknologi. Disse teknologier var også blandt de felter, som virksomhederne prioriterede investeringsmæssigt i perioden 2018-2019.

Men den helt store højdespringer er Internet of Things-teknologi: hvor 22 pct. havde investeret i IoT-teknologi de seneste to år, svarer næsten dobbelt så mange (40 pct.) at de vil investere i IoT i 2020. Derudover står også kunstig intelligens til en relativ høj fremgang fra 19 pct. til 27 pct. – hvilket er en stigning på over 40 pct.

Figur 4. Forventninger til virksomhedernes teknologiske investeringer i 2020 (pct.)

Kilde: Rundspørge blandt IDAs virksomhedsledere, 2019.

Ledelsen får flere digitale kompetencer – men ikke medarbejderne

De teknologiske investeringer kræver i højere grad, at såvel ledelsen som medarbejderne har digitale kompetencer til at bruge de nye teknologier og omsætte dem til produktivitetsevner, produktudvikling eller højere salg.

Tabel 3 viser virksomhedsledernes vurdering af, hvorvidt der er tilstrækkeligt med digitale kompetencer blandt hhv. topledelsen og medarbejderne. 65 pct. vurderer, at topledelsen har tilstrækkeligt med digitale kompetencer, mens lidt færre virksomhedsledere (59 pct.) vurderer, at deres medarbejdere har tilstrækkeligt med digitale kompetencer.

Tabel 3. Andel der vurderer, at der er tilstrækkeligt med digitale kompetencer blandt virksomhedens...

	2019	2017
... topledelse	65	57
... medarbejdere	59	59

Kilde: Rundspørge blandt IDAs virksomhedsledere, 2017 og 2019.

Som figuren viser har der været en stigning siden 2017 i andelen, der vurderer at der er tilstrækkeligt med digitale kompetencer blandt virksomhedens topledelse: hvor 57 pct. i 2017 svarede, at der var tilstrækkeligt med digitale kompetencer, er andelen to år senere steget med 6 procentpoint til 65 pct. Til gengæld er der ikke sket en tilsvarende stigning i andelen af virksomhedsledere, der vurderer at medarbejderne har tilstrækkeligt med digitale kompetencer. Det tyder med andre ord på, at kompetencerne ikke er fulgt med de stigende teknologiske krav.

Metode

Rundspørgen er gennemført blandt de af IDAs medlemmer, der er virksomhedsledere. Virksomhedsledere er i denne sammenhæng ledere med strategisk ansvar i virksomheden/organisationen. I alt har 113 virksomhedsledere deltaget i rundspørgen, hvilket svarer til en svarprocent på 11 pct. Rundspørgen er gennemført og afsluttet i december 2019.